

PARAULES DE VIDA

Tots Sants i fidels difunts

La setmana vinent tenim dues celebracions importants en el cicle anual de la litúrgia i que estan fortament arrelades en el Poble cristià: la solemnitat de Tots Sants i la commemoració dels fidels difunts. Entre nosaltres existeix el costum de visitar les sepultures en les quals es conserven els cossos dels nostres familiars i amics difunts, als qui aquests dies recordem d'una manera especial.

Són dues celebracions que ens conviden, en primer lloc, a reflexionar sobre la meta última a la qual Déu ens crida a tots, que no és una altra que la Vida eterna. Per això ens alegrem per la multitud de germans nostres que han arribat a aquesta destinació de felicitat, amb el desig que els nostres éssers estimats que ja han viscut el tràngol de la mort es troben també entre ells. Això ens mou a orientar la nostra vida de manera que tota ella arribi a ser camí que ens condueixi a la Pàtria celeste. La mirada dels béns eternals ens ha de portar a valorar correctament les coses d'aquest món i a usar d'elles, no com a realitats a les que donem un valor absolut, sinó com a mitjans que Déu va posant en les nostres vides per a portar-nos a Ell.

El record dels nostres germans difunts no és per a acréixer el dolor de la separació, sinó per a despertar en el nostre cor agraïment, perquè

han sigut per a nosaltres un regal de Déu: en el seu amor i lliurament per nosaltres, en el testimoniatge de fe que ens han donat i en els valors i actituds que ens han transmès, hem conegut l'amor del Pare i hem crescut com a persones i com a cristians. Que sapiguem donar gràcies a Déu perquè, a través dels nostres éssers estimats, hem conegut el seu amor i hem cregut en Ell.

No podem recordar als fidels difunts sense confessar, al mateix temps, la nostra fe en Crist ressuscitat. El Diumenge de Pasqua les santes dones van anar al sepulcre tristes, perquè pensaven que el Senyor estava mort. Anaven a visitar un cadàver i van escoltar l'anunci que Aquell a qui cercaven no estava mort, sinó que ha-

via ressuscitat: el seu dolor es va transformar en alegria, perquè van descobrir que l'última paraula sobre Crist no l'havia tinguda la mort, sinó Déu, que és Déu de vius i no de morts. La Pasqua va ser per a elles una experiència de gràcia i, per això, un esdeveniment alliberador. Que el missatge de la Pasqua siga la clau per a viure cristianament aquests dies.

Sant Pau ens recorda que tots nosaltres hem sigut salvats en esperança. L'esperança cristiana no consisteix a esperar amb resignació el que és inevitable, sinó a desitjar el que Déu ens ha

promès. El que desitgem per als nostres germans ho esperem també per a nosaltres. La mort implica una separació dels éssers estimats, que vivim amb dolor els qui romanem en aquest món. En canvi, els qui han arribat a la Pàtria definitiva no se separen de nosaltres, perquè qui està en Déu no deixa d'estimar-nos. Aquesta misteriosa unió (comunió dels sants) ens porta a viure amb l'esperança que el moment de la mort no suposarà únicament la trobada amb Déu, sinó que serà també el moment del retrobament joiós amb els nostres germans difunts.

Amb la meua benedicció i afecte.

† **Enrique Benavent Vidal**
Bisbe de Tortosa

APUNTS PER A L'ANÀLISI

UN MAR D'EMOCIONS

La confiança, la fe en l'altre (I)

La confiança és una relació de rostre a rostre. Obeeix al desig d'obrir-se, d'exposar lliurement el propi jo, de manifestar el núvol de pensaments i de sentiments que ens bull al dedins. Aquesta obertura solament és possible quan el mite de l'autosuficiència es desfà i un s'adona que necessita els altres per viure.

És un pacte tàcit, invisible, sense papers, ni signatures, una forma de fe laica, que no s'eleva cap amunt, però que fa possible la vida aquí baix. Con-

fiar és tenir fe en l'altre, en allò que diu i promet, és creure en la seva paraula. És posar-se en les seves mans, sabent que també ell està exposat a l'error.

Qualsevol moviment, per petit que sigui, ve precedit per un acte de confiança. Sense confiança, és impossible viure. Si cada moviment vital hagués d'anar precedit per una certesa immutable, per una evidència lògica universal, mai no podríem moure'ns, ni tan sols fer un pas. En un univers tei-

xit d'incerteses i de perplexitats com el nostre, la confiança és el nodriment essencial. Necessitem confiar, abans que res, en nosaltres mateixos, en la nostra capacitat d'afrontar allò inesperat i de transformar la misèria en llum. Necessitem confiar en els altres, en el talent dels més joves, en les institucions democràtiques i en els mestres, en el gènere humà per afrontar les situacions difícils.

Francesc Torralba
Doctor en Teologia

PALABRAS DE VIDA

Todos los Santos y fieles difuntos

La próxima semana tenemos dos celebraciones importantes en el ciclo anual de la liturgia y que están fuertemente arraigadas en el Pueblo cristiano: la solemnidad de Todos los Santos y la conmemoración de los fieles difuntos. Entre nosotros existe la costumbre de visitar las sepulturas en las que se conservan los cuerpos de nuestros familiares y amigos difuntos, a quienes estos días recordamos de una manera especial.

Son dos celebraciones que nos invitan, en primer lugar, a reflexionar sobre la meta última a la que Dios nos llama a todos, que no es otra que la Vida eterna. Por ello nos alegramos por la multitud de hermanos nuestros que han llegado a este destino de felicidad, con el deseo de que nuestros seres queridos que ya han vivido el trance de la muerte se encuentren también entre ellos. Esto nos mueve a orientar nuestra vida de modo que toda ella llegue a ser camino que nos conduzca a la Patria celeste. La mirada de los bienes eternos nos debe llevar a valorar correctamente las cosas de este mundo y a usar de ellas, no como realidades a las que damos un valor absoluto, sino como medios que Dios va poniendo en nuestras vidas para llevarnos a Él.

El recuerdo de nuestros hermanos difuntos no es para acrecentar el dolor de la separación, sino para despertar en nuestro corazón agradecimiento, porque han sido para nosotros un regalo de Dios: en su amor y entrega por nosotros, en el testimonio de fe que nos han dado y en los valores y actitudes que nos han transmitido, hemos conocido el amor del Padre y hemos crecido como personas y como cristianos. Que sepamos dar gracias a Dios porque, a través de nuestros seres queridos, hemos conocido su amor y hemos creído en él.

No podemos recordar a los fieles difuntos sin confesar, al mismo tiempo, nuestra fe en Cristo resucitado. El Domingo de Pascua las santas mujeres fueron al sepulcro tristes, porque pensaban que el Señor estaba muerto. Iban a visitar un cadáver y escucharon el anuncio de que Aquel a quien buscaban no estaba muerto, sino que había resucitado: su dolor se transformó en alegría, porque descubrieron que la última palabra sobre Cristo no la había tenido la muerte, sino Dios, que es Dios de vivos y no de muertos. La Pascua fue para ellas una experiencia de gracia y, por ello, un acontecimiento liberador. Que el mensaje de la Pascua sea la clave para vivir cristianamente estos días.

San Pablo nos recuerda que todos nosotros hemos sido salvados en esperanza. La esperanza cristiana no consiste en aguardar con resignación lo que es inevitable, sino en desear lo que Dios nos ha prometido. Lo que deseamos para nuestros hermanos lo esperamos también para nosotros. La muerte implica una separación de los seres queridos, que vivimos con dolor los que permanecemos en este mundo. En cambio, quienes han llegado a la Patria definitiva no se separan de nosotros, porque quien está en Dios no deja de amarnos. Esta misteriosa unión (comunió de los santos) nos lleva a vivir con la esperanza de que el momento de la muerte no supondrá únicamente el encuentro con Dios, sino que será también el momento del reencuentro gozoso con nuestros hermanos difuntos.

Con mi bendición y afecto.

† Enrique Benavent Vidal
Obispo de Tortosa

Dos eventos importantes celebrados en la Jana en septiembre de 2019

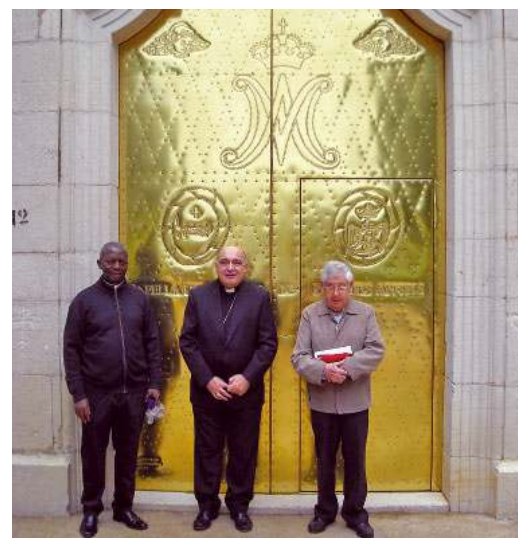
La Jana es un municipio ubicado en el norte de la provincia de Castellón. Su gente celebró el 14 de septiembre dos eventos importantes, presididos por el señor Obispo.

El primero fue la bendición de la puerta de la capilla al lado del cementerio y de la imagen del santo apóstol Bartolomé, patrón de la Jana, que había sido en parte destruida durante la guerra civil. Con la ayuda de la diputación de Castellón, se asignó un fondo para su reparación.

El segundo evento fue la celebración solemne de la Eucaristía en la Iglesia San Bartolomé, en memoria de sus dos hijos beatos: Jacinto Orfanell y Clemente Adolfo. El primero fue misionero en Japón, donde murió como el primer mártir de la comunidad valenciana —s. XVII—. Clemente Adolfo, por otro lado, era hermano de las escuelas cristianas de San Juan Bautista de la Salle. Debido a su fe, él también como tantos otros cristianos fueron víctimas de la guerra civil en 1936.

La misa solemne de aquel día fue cantada por los antiguos alumnos de la Salle de Benicarló. Más tarde, terminamos la fiesta con la procesión de las imágenes de los dos beatos precitados y la danza tradicional en la plaza de la Iglesia en su honor.

Rev. Godefroid Leon Khonde

Reunió d'arxiprestos i delegats diocesans

El día 20 de setembre al Seminari va tenir lloc la trimestral reunió del Sr. Bisbe amb delegats diocesans i arxiprestos.

Es va fer una lectura dels actes d'àmbit diocesà que assenyalen la vitalitat de la nostra Església diocesana. Després, tenint present el Full «Batejats i enviats», el Sr. Bisbe convidà a conèixer millor els nostres màrtirs missioners: sant Francesc Gil de Federich, de Tortosa; sant Pere Màrtir Sans,

d'Ascó; i el beat Jacint Orfanell, de la Jana. I a promoure la participació al «Tren Missioner a Montserrat».

Finalment es presentà la «Trobada diocesana d'inici de curs», que enguany serà de manera conjunta el dia 26, i a les 17 h tindrà lloc a la Catedral la solemne Eucaristia d'enviament missioner.

M.I. José Luis Arín Roig

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

@Pontifex: «La creació, lloc de trobada amb el Senyor i amb els altres, és la «xarxa social» de Déu que ens porta a entonar un cant de lloança còsmica al Creador» (2 de setembre).

@Pontifex: «Que Déu, que estima la vida, ens doni coratge per treballar pel bé sense esperar que siguin altres que comencin, i sense esperar fins que sigui massa tard» (2 de setembre).

@Pontifex: «L'Esperit Sant, quan el convidem a les nostres ferides, ungeix els mals records amb el bàlsam de l'esperança, perquè Ell reconstrueix l'esperança» (4 de setembre).

@Pontifex: «Convido tothom a què s'uneixi a la meua oració perquè Déu, Pare de tots, consolidi a tota Àfrica la reconciliació fraternal, única esperança per a una pau sòlida i duradora» (4 de setembre).

També hem participat al Congrés de Missions

Del 19 al 22 de setembre es va celebrar, a Madrid, el Congrés Nacional de Missions, organitzat per les OMP com una manera de preparar-nos de cara al Mes Missioner Extraordinari. Alguns membres de la Delegació diocesana de Missions vam poder gaudir de l'esdeveniment, tot un bany d'encoratjament a la missió, a la que tots estem cridats perquè som «Batejats i enviats».

Eloy Bueno, de la Facultat de Teologia del Nord d'Espanya, ens va recordar que en la qüestió missionera s'està jugant el futur de l'Església i que l'Església Missionera és el model i el paradigma de tota l'Església.

Ens agradaria poder portar a la nostra porció d'Església Universal que és la Diòcesi de Tortosa, tot el que vam aprendre.

Delegació diocesana de Missions

Podem compartir un somni?

Els dies van passant i ja hem arribat a la darrera setmana del Mes Missioner Extraordinari, és la setmana de la trobada diocesana i l'enviament missioner, és el crit que se'ns fa a tots nosaltres perquè siguem conseqüents amb el fet de ser batejats i, per ser batejats, som enviats a la missió.

El papa Francesc, en el seu missatge per la Jornada Mundial de les Missions d'enguany, ens recorda que **«tot batejat i batejada és una missió, qui estima es posa en moviment, ix d'ell mateix i es dona a l'altre»**. I en un altre lloc del mateix missatge ens recorda que **«l'Església està en missió al món, la caritat ens condueix fins als confins de la terra i una Església en sortida fins als darrers confins exigeix una conversió missionera constant i permanent»**.

Tots som una missió ... necessitem una conversió missionera constant i permanent ... Quin rep-

te tan important! Com podem aconseguir-ho? Cal que tinguem una predisposició que només ens

pot venir amb l'actualització continuada de la gràcia del baptisme.

El proper dijous s'acabarà el mes d'octubre i, amb ell, el Mes Missioner Extraordinari, ha estat un crit constant per actualitzar el nostre compromís permanent envers la missió.

Com a cloenda, des de la Delegació diocesana de Missions voldríem compartir un somni que tenim i és que en acabar aquest mes tots, tots els batejats, arribem a assumir que per ser batejats ja som enviats a la missió, cadascú segons el seu carisma, i ens comprometem plenament en fer-ho realitat, sempre actualitzant la nostra vida missionera i fent que les nostres comunitats siguin més vives i obertes a les necessitats espirituals i materials de tot el món.

Delegació diocesana de Missions

AGENDA

- Del 29 al 31, visita de les relíquies de santa Bernadetta a la Diòcesi.
- Dissabte 2, Tortosa, cementiri, a les 10 h, Missa.
- Diumenge 3, Deltebre, pquia. Sant Miquel, a les 12 h, confirmacions.

Església de Sant Miquel de Deltebre

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

28. ■ Dilluns (lit. hores: 2a setm.) [Ef 2,19-22 / Sl 18 / Lc 6,12-19]. Sant Simó (el Zelador), de Canà de Galilea, i sant Judes, anomenat també Tadeu (invocat en les causes difícils), apòstols; sant Silví, ermità; santa Ciril·la, vg. i mr.

29. ■ Dimarts [Rm 8,18-25 / Sl 125 / Lc 13,18-21]. Sant Narcís, bisbe i mr. (s. IV), patró de Girona (1387); santa Eusèbia, vg. i mr.; beat Miquel Rua, prev. salesià.

30. ■ Dimecres [Rm 8,26-30 / Sl 12 / Lc 13,22-30]. Sant Marcel, centurió romà, i els seus fills Claudi,

Rupert i Victori, mrs.; santa Eutròpia, mr.; santa Zenòbia, mr.

31. ■ Dijous [Rm 8,31b-39 / Sl 108 / Lc 13,31-35]. Sant Alfons (Alonso) Rodríguez, rel. jesuïta, castellà, mort a Palma de Mallorca; sant Quintí, mr.; sant Volgang, bisbe; santa Lucil·la, vg. i mr.

NOVEMBRE

1. □ Divendres [Ap 7,2-4.9-14 / Sl 23 / 1Jo 3,1-3 / Mt 5,1-12a]. Solemnitat de Tots Sants.

2. ■ Dissabte [Lectures a escollir entre les que es proposen per a les

Misses de difunts als leccionaris Santoral o per a Misses diverses. Per exemple: Is 25,6a.7-9 / Sl 22 / 1Te 4,13-14.17b-18 / Jn 11,17-27]. Comemoració de tots els Fidels Difunts.

3. ■ Diumenge vinent, XXXI de durant l'any (lit. hores: 3a setm.) [Sa 11,23-12,2 / Sl 144 / 2Te 1,11-2,2 / Lc 19,1-10]. **Urgell**: □ Sant Ermengol (†1035), bisbe d'Urgell. Sant Martí de Porres (1579-1639), religiós dominicà de Lima; sant Pere Almató, prevere dominicà i màrtir a Indo-xina (1861), nat a Sant Feliu Sasserra (Lluçanès).

Diumenge XXX de durant l'any (C)

COMENTARI

Hem de «fer mèrits» davant Déu?

Molt possiblement nosaltres sovint ens creiem bones persones (i potser ho som) i fins i tot millor que els altres. Però la nostra visió és molt esbiaixada. Ho veiem a l'evangeli. Per una banda hi ha un bon fariseu: *Déu meu us dono gràcies perquè no soc com els altres homes: lladres, injustos, adúlter, ni soc tampoc com aquest cobrador d'impostos. Dejuno dos dies cada setmana i us dono la desena part de tots els meus ingressos.* Sovint creiem que el fariseu menteix, però no és així. Per entendre bé la paràbola hem de saber que el fariseu deia la veritat. I que el cobrador d'impostos era realment un pecador. I per això diu: *Déu meu, sigueu-me propici, que soc un pecador.* Podríem dir que fins aquí tot va bé. El fariseu és bo, dona gràcies a Déu. El cobrador d'impostos és pecador i demana perdó al Senyor. Però ens desconcerten les paraules de Jesús: *Us asseguro que aquest [el cobrador d'impostos] tornà perdonat a casa seva i l'altre, no.* Com pot ser això? Doncs, perquè davant Déu cap de nosaltres no pot presumir de les seves obres: l'amor, el perdó, la salvació són un do gratuït de Déu i el rep aquell que el sap acceptar amb humilitat. No podem presumir de cap mèrit davant Déu. El fariseu, fiant-se dels seus mèrits, es tanca en el seu orgull; el cobrador d'impostos sap que només Déu el pot salvar i s'obre a rebre la salvació.

La primera lectura subratlla com Déu escolta sempre el clam dels més indefensos: *El Senyor escolta la pregària dels oprimits, no es fa sord al clam del orfes ni al plany insistent de les viudes. El crí d'auxili dels desvalguts penetra més enllà dels núvols.* L'únic mèrit davant Déu és la nostra misèria, la nostra petitesa: llavors Déu aboca a mans plenes el seu amor i la seva salvació. El cregut no pot rebre res. Pau a la segona lectura manifesta la seva confiança total en Déu: *ell m'ha salvat de la gola del lleó i em salvarà de tots els qui em volen perjudicar.* Davant Déu no podem presumir de res. Tots som igualment pecadors.

Mn. Jaume Pedrós

▶ Lectura del llibre de Jesús, fill de Sira (Sir 35,12-14.16-18)

El Senyor fa justícia, no té miraments amb el prestigi dels homes, no es deixa influir per ningú en perjudici dels pobres; escolta la pregària dels oprimits, no es fa sord al clam dels orfes ni al plany insistent de les viudes. El Senyor rep benèvolament els qui l'honoren, el clam d'aquests homes arriba al cel, el crí d'auxili dels desvalguts penetra més enllà dels núvols, i ells no es consolen fins que arriba a terme, no desisteixen mentre l'Altíssim no intervingui per fer justícia a favor dels innocents. El Senyor no s'entretindrà, no tardarà a sortir a favor d'ells.

▶ Salm responsorial (33)

R. *Quan els pobres invoquen el Senyor, ell els escolta.*

Beneiré el Senyor en tot moment, / tindrè sempre als llavis la seva lloança. / La meva ànima es gloria en el Senyor; / se n'alegraran els humils quan ho sentin. R.

Els ulls del Senyor vetllen pels justos, / escolta quan criden auxili. / Així que criden, el Senyor els escolta / i els treu de tots els perills. R.

El Senyor és a prop dels cors que sofreixen, / salva els homes que se senten desfets. / El Senyor rescata de la mort els seus servents, / i no acusarà els qui es refugien en ell. R.

▶ Lectura de la segona carta de sant Pau a Timoteu (2Tm 4,6-8.16-18)

Estimat, pel que fa a mi, la meua vida ja és oferta com una libació vessada sobre l'altar. Ja m'ha arribat el moment de desfer les amarres i deixar el port. Després de lluitar en aquest noble combat i acabada la cursa em mantinc fidel. I ara ja tinc reservada la corona que m'he guanyat. El Senyor, jutge justíssim, me la donarà quan serà el dia, i no tan sols a mi, sinó a tots els qui enyoren la seva manifestació. Durant la meua primera defensa davant el tribunal no es presentà ningú a fer-me costat; tothom m'abandonà. Que Déu els ho perdoni. Però el Senyor m'assistia i em donà forces perquè acabés de proclamar el missatge de l'evangeli, i poguessin escoltar-lo tots els pagans. I Déu m'ha salvat de la gola del lleó. El Senyor em salvarà de tots els qui em volen perjudicar i em guardarà per al seu Regne celestial. A ell sigui donada la glòria pels segles dels segles. Amén.

▶ Lectura de l'evangeli segons sant Lluç (Lc 18,9-14)

En aquell temps, Jesús digué aquesta paràbola a uns que es refiaven que eren justos i tenien per nosaltres a tots els altres: «Dos homes pujaren al temple a pregar: un era fariseu i l'altre cobrador d'impostos. El fariseu, dret, pregava així en el seu interior: "Déu meu, us dono gràcies perquè no soc com els altres homes: lladres, injustos, adúlter, ni soc tampoc com aquest cobrador d'impostos. Dejuno dos dies cada setmana i us dono la desena part de tots els meus ingressos." Però el cobrador d'impostos, que s'havia quedat un tros lluny, ni gosava aixecar els ulls al cel, sinó que es donava cops al pit i deia: "Déu meu, sigueu-me propici, que soc un pecador." Us asseguro que aquest tornà perdonat a casa seva i l'altre no; perquè tothom qui s'enalteix serà humiliat, però el qui s'humilia serà enaltit.»

▶ Lectura del llibre del Eclesiàstic (Eclo 35,12-14.16-19a)

El Señor es juez, y para él no cuenta el prestigio de las personas. Para él no hay acepción de personas en perjuicio del pobre, sino que escucha la oración del oprimido. No desdeña la súplica del huérfano, ni a la viuda cuando se desahoga en su lamento. Quien sirve de buena gana, es bien aceptado, y su plegaria sube hasta las nubes. La oración del humilde atraviesa las nubes, y no se detiene hasta que alcanza su destino. No desiste hasta que el Altísimo lo atiende, juzga a los justos y les hace justicia. El Señor no tardará.

▶ Salmo responsorial (33)

R. *El afligido invocó al Señor, y él lo escuchó.*

Bendigo al Señor en todo momento, / su alabanza está siempre en mi boca; / mi alma se gloria en el Señor: / que los humildes lo escuchen y se alegren. R.

El Señor se enfrenta con los malhechores, / para borrar de la tierra su memoria. / Cuando uno grita, el Señor lo escucha / y lo libra de sus angustias. R.

El Señor está cerca de los atribulados, / salva a los abatidos. / El Señor redime a sus siervos, / no será castigado quien se acoge a él. R.

▶ Lectura de la segunda carta del apóstol san Pablo a Timoteu (2Tm 4,6-8.16-18)

Querido hermano:

Yo estoy a punto de ser derramado en libación y el momento de mi partida es inminente. He combatido el noble combate, he acabado la carrera, he conservado la fe. Por lo demás, me está reservada la corona de la justicia, que el Señor, juez justo, me dará en aquel día; y no sólo a mí, sino también a todos los que hayan aguardado con amor su manifestación.

En mi primera defensa, nadie estuvo a mi lado, sino que todos me abandonaron. ¡No les sea tenido en cuenta! Mas el Señor estuvo a mi lado y me dio fuerzas para que, a través de mí, se proclamara plenamente el mensaje y lo oyeran todas las naciones. Y fui librado de la boca del león. El Señor me libraré de toda obra mala y me salvará llevándome a su reino celestial. A él la gloria por los siglos de los siglos. Amén.

▶ Lectura del santo Evangelio según san Lucas (Lc 18,9-14)

En aquel tiempo, Jesús dijo esta paràbola a algunos que se confiaban en sí mismos por considerarse justos y despreciaban a los demás: «Dos hombres subieron al templo a orar. Uno era fariseo; el otro, publicano. El fariseo, erguido, oraba así en su interior: "¡Oh Dios!, te doy gracias porque no soy como los demás hombres: ladrones, injustos, adúlteros; ni tampoco como ese publicano. Ayuno dos veces por semana y pago el diezmo de todo lo que tengo". El publicano, en cambio, quedándose atrás, no se atrevía ni a levantar los ojos al cielo, sino que se golpeaba el pecho diciendo: "¡Oh Dios!, ten compasión de este pecador". Os digo que este bajó a su casa justificado, y aquel no. Porque todo el que se enaltece será humillado, y el que se humilla será enaltido».